

נקודה מתוך הפרשה - פְּקוּדֵי

בפרשתן (שמות מ, יב) נאמר "וְהִקְרַבְתָּ אֶת אֹהֶרֶן וְאֶת בְּנָיו אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּגו' וְכֵן (שם שם, יד) "וְאֶת בְּנָיו תִּקְרִיב וְהִלַּבְשָׂתֶם כְּתֹנֶת". וכן לעיל בפרשת תצווה (כט, ד) "וְאֶת אֹהֶרֶן וְאֶת בְּנָיו תִּקְרִיב" וכן (כט, ח) "וְאֶת בְּנָיו תִּקְרִיב וְהִלַּבְשָׂתֶם כְּתֹנֶת". וכן (כח, א) "וְאֶתֶּה הִקְרַב אֶלֶיךָ אֶת אֹהֶרֶן אֶחִיד".

אם כן רואים שהביטוי "תקריב"/"הקרב", סובל גם משמעות של קירבה/התקרבות, וכן משמעות של הקרבת קרבן כלשהו. וא"כ יש לשאול, האם רומז הכתוב על קרבן בני אהרון (נדב ואביהוא) שהם עצמם יהפכו לקרבן ציבור

ביאור מורינו הרב שליט"א

ואביהוא שהקריבו לפני ה' וימותו, נהפך להם קרבן מלשון קרוב לקרבן מלשון קרב – מלחמה, שהדרך למות במלחמה. וזהו קרבה למידת הדין. והבן שיש קרבן מלשון קרוב, והוא לעורר רחמים כמ"ש בזה"ק הנ"ל, ויש קרבן מלשון קרב - מלחמה, והוא מעורר דין.

וכתב בהכתב והקבלה (שמות כד, ז), וז"ל, שם קרבן הנאמר בקרבנות, שהוא קירוב עיוני רוחנית אל השי"ת, ולשון קירבה בנפעל היא לקבל דין ומשפט, כמו "ונקרבם בבוקר" (יהושע ז), וכן "נקרב בעה"ב אל האלקים", ר"ל בעה"ב ישים אלקים לנגד פניו וכאילו מתקרב עצמו לעמוד לפני אדון שופט כל הארץ, עכ"ל, עיי"ש.

וכתבו רבותינו במקומות רבים שלשון קרוב הוא לשון קרבן.

כתב רש"י (מגילה יב ע"ב, ד"ה פסוק זה), וז"ל, והקרוב אליו שנאמר, לשון הקרבת קרבן, מלאכי השרת הזכירו לפני הקב"ה את הקרבנות שהקריבו ישראל לפניו לעשות להם נקמה בושתי, עכ"ל, עיי"ש. ועיין מהר"ל (חידושי אגדות מנחות קי ע"א, ד"ה מוצב בנו), וז"ל, נשמותיהן של צדיקים הם יותר ראשונים אל השי" מכל הנמצאים, והם מתקרבים אליו לגמרי, ואין דבר קרוב יותר, לפיכך הם נקראו קרבן, עכ"ל. ועיין זזה"ק (תיקונים י ע"א, גבי שלום שלום לרחוק ולקרוב), ומהר"ל בכמה מקומות (גבורות ה' פרק ח, תפארת ישראל פרק ע ובאר הגולה בבאר השלישי והרביעי. ועוד מקומות

קרבן נקרא קרבן מלשון קרוב, כמ"ש הרבנו בחיי (ויקרא א, ט), וז"ל, הקרבן הוא היחוד, וזהו לשון קרבן, כלומר קירוב הכוחות ושמותיו של הקב"ה, וכל מי שהוא מקריב אליו השמות הוא מייחד וכו'. וזהו לשון "תשמרו להקריב לי" (במדבר כח, ב), לא אמר "לקרב" אלא "להקריב", כלומר להקריב לי הכוחות והמידות, ולכך נקרא קרבן שהוא קירוב הכוחות והמידות, עכ"ל. ועיין צרור המור (בראשית ל, כד).

אולם גם נקרא קרבן מלשון קרב - מלחמה, כמ"ש בצרור המור (ויקרא א, ב), וז"ל, נקרא קרבן ששורשו קרוב, לשון מלחמה, כמו ביום קרב (תהלים עח, ט), עכ"ל.

ואמרו (זזה"ק צו, ד ע"ב) ר' חזקיה היה שכיח קמיה דר' שמעון, א"ל האי דאיקררי קרבן, קרוב מבעי ליה, או קריבות, מאי קרבן. א"ל האי ידיע היא לגבי חבריא, קרבן מאינן כתרין קדישין דמתקרבין כולהו כחדא, ומתקשרין דא בדא עד דאיתעבידו כולהו חד ביחודא שלים לתקנא שמא קדישא כדקא חזי, הה"ד קרבן לה', בגין דישתכחון רחמי בכולהו עלמין. (ועיין: שם ח"ב, קפ"א ע"ב, ותורה אור למהר"מ פאפירש, פנחס ד"ה בא"ד, ותזכרו, ושפע טל חלק טל, ש"ה, פ"א ופרדס רימונים שי"א פ"ו, בסופו ושם שכ"ג פי"ט ערך קרבים. והבן שקרבן מצד הקדושה זהו קרבן לשון קרוב, אולם קרבן מצד הקלקול זהו קרבן מלשון קרב – מלחמה. ונדב

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה	עמוד א'
דעת תבונות	עמוד ב'
דע את תורתך	עמוד ג'
שולחן ערוך	עמוד ה'
ליקוטים פרשת החודש	עמוד ו'
עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה	עמוד ח'

פסח - חולון
יום ד' חול המועד
בנושא יחזק
רח' קרמן 4
חולון
20:30

פסח - ירושלים
יום ג' חול המועד
בנושא כינים
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

קו ישיר לשימעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 1245 073.295
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלברי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[זילת מדור הליקוטים והשרית]
שמופיע בגיליונות
מדי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

דעת תבונות

אך כיצד נוצר מציאות החסרונות שבבריאה - על ידי מדרגת היחוד. על שלכאורה נראה שמדרגת היחוד יוצרת שלימות, אך היא מכריחה לכלול בתוכה - חסרון, דבר והיפוכו, 'שלם' ולעומתו 'חסר'. הוא יתברך רק שלם ואין בו חסרון, אנו כביכול דבר והיפוכו, שלימות מול חסרון. והנהגת היחוד מעמידה גם עבודה וקיבול שכר, כיצד - העבודה בנויה על הבחירה, ושורש הבחירה היא שכל דבר בבריאה בנוי בסוד דבר והיפוכו.

לפי זה נבין יותר עמוק את אופן קבלת השכר.

הזכרנו שביחוד ישנם שני חלקים, החלק התחתון של היחוד זהו גילוי של דבר והיפוכו, והחלק העליון של היחוד הוא, שלילת דבר והיפוכו בבורא. לפי זה, היכן העבודה, והיכן קיבול השכר? העבודה היא, בשלב התחתון, בחירה, שני צדדים. והשכר - בשלילת דבר והיפוכו, והגילוי של האחד שלמעלה מדבר והיפוכו.

זה נקרא 'היום לעשותם - ומחר לקבל שכרם'. בפשטות מבינים שמהיכן מגיע השכר? היו שני צדדים של בחירה, בחרתי בצד של הטוב, ואני מקבל את השכר בבחינת 'שכר מצוה - מצוה', שאני מצטרף לצד הבחירה במצוה.

אך ענין קבלת השכר הוא הרבה יותר עמוק מכך. 'שכר מצוה מצוה' עניינו, שהבחירה היא בשני צדדים, והשכר הוא בידיעה שלמעלה מהבחירה, ב'אחד' שלמעלה מדבר והיפוכו. זהו מה שכתוב כאן עבודה וקיבול שכר.

ולכן בעולם הזה אין קבלת שכר, 'היום לעשותם ומחר לקבל שכרם', ולא היום לקבל שכרם, כי אם היום היינו מקבלים שכר כאן בעולם, השכר היה במדרגת הצד האחד שבחרנו מתוך שני צדדים. לעתיד לבוא צורת קבלת השכר, ביום שכולו ארוך, אשר שם אין דבר והיפוכו.

ואם כן, העבודה היא ב'דבר והיפוכו', והשכר הוא למעלה מדבר והיפוכו, "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", ביום ההוא, רק כאשר יש "ה' אחד ושמו אחד", למעלה מדבר והיפוכו יכול להתחיל עולם השכר השלם".

ומצד כך, מובן היטב מדוע השכר זהו הדביקות בבורא יתברך שמו בעצמה. כי אם השכר היה במקום שישנם שני צדדים, אזי השכר יכל להיות רק בתוך הנברא עצמו, שהוא בסוד 'שנים'. אך כיוון שנתבאר שמהות השכר היא ב'אחד' שלמעלה מהתחלקות, אזי השכר יכול להיות רק בדביקות בא"ס ב"ה שהוא למעלה מדבר והיפוכו.

לפיכך, שלימות הבריאה היא דביקות בו יתברך שמו שהוא איננו בבחינת 'דבר והיפוכו', זהו אינו שכר במדרגת הבחירה, אלא 'היום לעשותם', ודייקא 'מחר לקבל שכרם', אצלו יתברך שמו, יום שכולו ארוך, במדרגה כביכול של הא"ס ששם אין דבר והיפוכו.

ונשרש האמת הזה באמתת המצאו בהכרח, שהוא המרכז מכל מה שנוכל לדבר משלימותו, ולכל מה שלא נוכל לדבר גם כן;

המצאו בהכרח זהו שורש הכל, אמונת היחוד היא שיש לנו אמונה בקיומו, ועל גבי כך בונים את הכל, זהו אמתת המצאו בהכרח, הוא היחיד המוחלט הקיים, כי אם לא נמצאת אמתת המצאו בהכרח, הוא יכול להיות קיים ויכול ח"ו לא להיות קיים, וזה כבר דבר והיפוכו, ואנו חייבים להתחיל מדבר שאיננו דבר והיפוכו, והוא, אמתת המצאו בהכרח, זהו אחד מוחלט. אנו נבראים, יכלנו להיבראות ויכלנו לא להיבראות, זה תלוי ברצונו, ולכן אנחנו דבר והיפוכו בעצם הוויתנו.

שהוא המרכז מכל מה שנוכל לדבר משלימותו, כלומר, תחילת הכל זהו מה שהוא מוכרח, יש כאן 'אחד' מוחלט ולא שני אפשרויות, יש להבין זאת ברור: אם יש שני אפשרויות, זה כבר לא 'אחד', לכן העומק שהוא מוכרח המציאות, כלומר שיש כאן רק צד אחד. ולכל מה שלא נוכל לדבר גם כן, זו האמונה שלמעלה מההשגה, אך גם היא כלולה באותו יחוד, כמו שהוזכר.

והיינו מה שידענו שהוא לבדו מחוייב המציאות, ומוכרח הוא שהוא יהיה, ושלא יהיה אלא הוא, וזה פשוט לכל בני האמונה הקדושה. ועוד לפנים תמצאי התועלת היוצא מן ההצעה הזאת.

זהו עומק הדברים שהוזכרו, סוד האחד המוחלט שמתגלה במציאות הבריאה.

מעתה הנה כבר ראית, מה שאמרתי לך למעלה כבר, מה נשתנה כח מעלת היחוד הזה מכל שאר המעלות אשר לשלימות, שזהו הנותן מקום להילוך הזה של חסרון ושלימות, עבודה וקיבול שכר.

אומר כאן הרמח"ל, מדוע עומק כל הבריאה היא מידת היחוד, שעל זה בונה הרמח"ל את כל יסוד תורתו, הרי ישנם עוד מעלות רבות אין סופיות כביכול אצל הבורא יתברך שמו? תשובה לדבר: זהו הנותן מקום להילוך הזה של חסרון ושלימות.

זהו התמצית של מה שנתבאר לעיל, ונחזור ונסכם את הדברים. זהו הנותן מקום להילוך הזה של חסרון ושלימות, בזה מבואר כיצד בעומק נבראה מידת החסרון בבריאה. כאשר הקב"ה כביכול חקק חוק שכל דבר צריך להיות דבר והיפוכו, הדבר - הוא חיוב, והיפוכו - הוא שלילה, זהו "שורש" החסרונות שבבריאה. מפי עליון לא תצא הרעות והטובות", שורש החסרונות למעלה הוא - דבר והיפוכו, דבר והיפוכו מכריח חסרון, ומדוע נצרך את החסרונות? כדי שתהיה עבודה ויהיה שכר, ולא יהיה נהמא דכיסופא והטוב לא יהיה חיצוני אלא פנימי כמו שהוזכר לעיל,

* ולכן לא יהיה 'עונש' לעתיד לבוא כאשר נגיע למדרגת השכר שהוא 'אחד'. שכר ועונש זהו בתוך מדרגת הבחירה, לעולם הבא אין גיהנום, כי אין שם עונש, אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאים ומתעדינים בה, ורשעים נידונים בה.

דע את תורתך - חיבור לתורה

פרק יב' - מרבה וממעט בתורה

שורש כל הנפילות - תפיסת חוש המישוש

יהושע משמש את משה, פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה. אז השמש הופך להיות עצם ההיות. ואז כל התפיסה של האדם עובר דרך השמשות.

וזה היה שורש חטא העגל. "זה האיש משה לא ידענו מה היה לו", ואומרים רבותינו, מה היה חסר בו, כי הקב"ה אמר "לא יראני אדם וחי", אבל משה רבינו היה דבר שיש בו ממש, וזה נקרא פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה. זה גילוי אלוקות שניתן למישוש התחתון. כאשר יהושע שימש את משה, "נער לא ימיש מתוך האהל", היה כאן שימוש גמור.

כל המציאות של ההשגה עוברת דרך חוש המישוש שבנפש. מי שמבין את הדבר הזה לאשוריו, זה יכול להבהיל את הנפש. נראה לאדם שהוא רואה ושומע ומריח וטועם דברים, אבל בעצם כל החושים שלו עוברים רק דרך חוש המישוש שבתוכו - הם מוגבלים לאותו חוש, כי הם עוברים דרך מערכת חוש המישוש.

ומצד כך, אדם שלמד ולא שימש תלמידי חכמים, אין לו שימוש, ואז הוא נשאר עם חוש המישוש התחתון. נמצא שכל השגתו בתורה היא אינה בגבולות החכמה של העולם הזה, אלא הכל עובר דרך המישוש.

ולכן 'גדולה שימושה יותר מלימודה'. כי אין לנו השגה בלימוד רק דרך המישוש. אם אין לנו שימוש של חכם, הלימוד לא נתפס אצלנו.

בתמצית שורשי הדברים עד השתא, 'שימושה של תורה' היא - למשש את הדברים.

הנחש נקרא 'שמש הגדול שאבד מן העולם', ופשטות דברי חז"ל היא שהנחש היה עומד להיות שמש לאדם וחוה, וזה היה עבודתו של הנחש, לעבוד ולשמש את האדם, ולכן הנחש נקרא שמש גדול שאבד מן העולם, ואומרים חז"ל שלעתיד לבוא יחזור הנחש וישמש את האדם. אבל בעומק יותר, התפיסה הפנימית הוא שזה תפיסה שהכל עובר דרך חוש המישוש. זו תפיסה, וזה לא רק מציאות שפלוגי משמש את אלמוני, שהנחש היה משמש לאדם.

וברור שזה היה במקביל לכך שהאור של היום הראשון נאבד מן העולם, והשתא מדרגת האור הוא במדרגת אור יום רביעי שהוא אור השמש, ומה שנפלנו בחטא אדם הראשון דרך הנחש שהיה שמש גדול שאבד - זה היינו הך. מעיקרא השמש והלבנה היו צריכים להיות 'שמש', וכאשר פגמה הלבנה, השמש הגדול שהיה בעולם נפל ואבד מן העולם, וגם השמש נפלה עמה, וכן היה כשהשמש הגדול, הנחש, אבד מן העולם. ברור ששני הדברים, נפילת הלבנה ונפילת הנחש, הם באים מאותו קלקול.

אבל כאשר נפלו המדרגות האלו של השמשים, התגלה מציאות שהאדם אינו משיג את עצם הדבר עצמו. הגמרא אומרת שתלמיד צריך שנים ללוותו שהם השמשים שלו. השורש לזה בחמה ולבנה. אבל עכשיו הלבנה משמשת את החמה, ומצד כך - מתגלה שהחמה היא המציאות. כל זמן שהשמש משמשת מישהו אחר, המציאות היא יותר פנימית מהשמש. אבל כאשר השמש הופכת להיות עצם המציאות, האבחנה תחתונה של זה הוא כאשר

שני סיבות לשימוש חכמים - להצטרף לתורה, ולהצטרף לרב

מצד 'גדול שימושה יותר מלימודה', הלימוד צריך להיות באופן מעשי וממשי. הוא צריך להצטרף לרבו באופן של מישוש.

יש כאן שני פנים למה התלמיד צריך לשמש את רבו -

ועכשיו נחיד יותר בס"ד.

מה קורה כאשר התלמיד משמש את רבו? כאשר האדם לומד תורה מרבו, בעצם הוא מתחבר לחכמת רבו - אבל אין לו את חוש המישוש שיצרף אותו לרבו.

מצד הצטרפותו לתורה, ומצד הצטרפותו לרב.

אבל מלבד ההצטרפות הזו, יש עוד פנים של הצטרפות תלמיד לרב - כי השימוש מצרף את התלמיד לרבו. הדוגמא הברורה לכך זה משה ויהושע. יהושע היה "נער לא ימוש מתוך האהל", וזה היה הצטרפות יהושע למשה מכח שהוא משמש אותו. וא"כ צריך האדם לשמש את התורה מצד הצטרפותו לתורה, וגם הוא צריך לשמש את מי שלמד תורה ממנו, שזה רבו - וא"כ הוא צריך לשמש את החכמים לא רק כי זה נצרך להצטרף אל התורה, אלא גם כי הוא צריך לצרף את עצמו לרבו.

מחד שאנו נמצאים בתפיסה של עולם המעשה, וגם התורה דהשתא היא בתפיסת מעשה, לכן האדם צריך להצטרף לתורה באופן של מעשה, ל'עולם המעשה' שבתורה. וזה על ידי שימוש חכמים, שהוא כדי לשמש את התורה. ולכן נאמר 'גדול שימושה'. וכמו ש'גדול תלמוד שמביא לידי מעשה', כן בלימוד עצמו יש 'גדול שימושה יותר מלימודה'.

שימוש חכמים מצד החסד של רב לתלמיד - שני פנים בדבר

ה'עולם חסד יבנה'.

ובדקות יותר, "עולם חסד יבנה" זה מלשון בנין, כלומר 'בנין' של העולם המעשי. ולכן אם רב מלמד לתלמידו והוא לא נותן לו לשמשו, אז חסר לתלמיד את ה"בחכמה יבנה בית", אין כאן בנין. כל המונע תלמידו מלשמשו הוא מונע ממנו את הבנין של "עולם חסד יבנה". תלמידו נקרא בנו, מלשון בנין, ומצד כך, עיקר קבלת התלמיד מהרב הוא - איך בונים. ובדקות יותר, התלמיד אינו יכול להשיג את חכמת הרב אלא את תוצאת הדבר - איך הדבר נבנה.

וזה 'צד אחד של המטבע' - של כל מי שמונע תלמידו מלשמשו, מונע ממנו חסד.

הגמרא אומרת 'כל מי שמונע תלמידו מלשמשו, מונע ממנו חסד'. ולעוד מ"ד, מונע ממנו יראת שמים. יש כאן את שני הפנים של שימוש חכמים - חסד, ויראת שמים. ונבאר.

מצד חסד, נאמר "עולם חסד יבנה", כל עליון שמשפיע לתחתון הוא משפיע עליו מכח תפיסת עולם חסד יבנה. כמו שהאב מוליד בנים מצד עולם חסד יבנה, מאותו תפיסה, הרב מלמד את תלמידו - 'כל המלמד את בן חבירו, כאילו ילדו', וגם אומרת הספרי, 'ולמדתם אותם את בניכם - אלו התלמידים', התלמידים נקראים בנים של הרב, ולכן אם רב לא נותן לתלמידו לשמש אותו, הוא מונע חסד ממנו, כי הוא לא נותן לו לגלות את

שימוש החכמים מצד היראת שמים של תלמיד לרב

בעבור רבו, אבל בעומק, זה חסד מצד הרב לתלמיד, כי התלמיד מקבל מרבו את הבנין, איך בונים את הדברים. ומצד התלמיד כלפי רבו, יש צורך בשימוש חכמים מצד יראת שמים.

ה'צד השני של המטבע' הוא לא היחס של הרב איך הוא משפיע על התלמיד, אלא היחס של התלמיד כלפי הרב. וזה נקרא יראת שמים.

דורשים חז"ל על הפסוק "אתה'אלוקיך תירא"- 'לרבות תלמידי חכמים'. הרב כלפי התלמיד צריך להשפיע עליו מצד עולם חסד יבנה, ולכן הוא מונע תלמידו לשמשו הוא מונע ממנו חסד. זה מצד יחס הרב לתלמיד, אבל מצד יחס התלמיד להרב, מה התלמיד צריך לקבל מרבו? יראת שמים. וכמו שאמרו חז"ל 'יהא מורא רבך כמורא שמים'. מצד זה, אם הרב מונע תלמידו מלשמשו, הוא מונע ממנו את היראה.

וא"כ יש שתי סיבות בצורך בשימוש חכמים. יש סיבה מצד החסד של הרב לתלמיד, וכמו שנתבאר, ועל שבפשטות השימוש חכמים זה חסד שהתלמיד עושה

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן יא' - סעיף יג': יזהר לחתוך ראשי החוטים לעשותם שמונה קודם שיכרוך, שאם כרך אפילו חוליא אחת (פירוש החלק מהציצית שבין קשר לקשר) וקשר אפילו קשר אחד ואח"כ חתכם, פסול משום תעשה ולא מן העשוי

בירור הלכה - סעיף יג' וסעיף זה הוא סיפא של סעיף י"ב, ששם כתב, יחתוך ראשי החוטים הארבעה ויתחבם בכנף ויכפלים ואז יהיו שמונה.

ומתוך דברי השו"ע יש ג' שלבים. א. תחיבה. ב. כריכה. ג. קשירה. אולם בפרטות נחלק לד'. תחיבה - קשירה - כריכה - קשירה. עיין ב"י וט"ז (ס"ק יד). ונבארם.

א. תחיבה. ועל זה כתב השו"ע, יחתוך החוטין הארבעה ויתחבם בכנף ולא להיפך שקודם יתחבם ואח"כ יחתוך. וטעם הדבר שקודם יחתוך ואח"כ יתחבם, כתב הב"י (יג) וז"ל, ומה שכתב וטוב שיחתכם קודם שיתחבם כלל, לאו לעיכובא, אלא עצה טובה קמ"ל, כדי שלא ישכח מלחתכם עד אחר קשירה, עכ"ל. ומן הדין אינו חייב, וביאר בערוך השולחן (ס"ק יז) הטעם, וז"ל, אם הכניסם קודם שחתכן, אין זה פסול, שהרי עדיין אין כאן מעשה של ציצית, עכ"ל. אולם בשו"ע הרב (סעיף כג) כתב וז"ל, לכתחילה טוב לפסוק ראשי החוטים קודם שיתחבם את הציצית בנקב, בכדי שלא יעשה שום עשה מהציצית בפסול, עכ"ל. והרי לב"י ס"ל כדברי הערוך השולחן שתחיבה אינו מעשה של ציצית, ולכך כתב הטעם לחתוך תחילה שלא ישכח. אולם השו"ע הרב ס"ל, שאף התחיבה היא מעשה. וכלשון הריטב"א (סוכה, יא, ע"א, ד"ה תלאן) גבי תחב ואח"כ קצץ, איכא "עיקר" מעשה דקשרים לאחר קציצה, ותעשה קרינא ביה שפיר, דקשרים היינו מעשה שבציצית, עכ"ל. והיינו כאשר עשה הכל כדיו, תחיבה וקשירה, הקשירה עיקר המעשה, והתחיבה אינו עיקר. וכאשר תחב ואח"כ קצץ וקשר, אזי הקשרים היינו מעשה שבציצית, ודו"ק. אולם לכו"ע בעי תלייה - תחיבה לשמה, כמ"ש התוס' שם (יא, ע"א, ד"ה פסיקתו). ועיין פני יהושע שם על דבריו, שכתב שאיכא ב' פסוקים, ועשו להם ציצית, וגדילים תעשה לך, וחד לתלייה ותחיבה, וחד לקשרים. ויותר נראה שתחיבה ילפינן מ"ונתנו" על כנפי בגדיהם, ודו"ק.

ב. כריכה. כתב בהגהות מוהר"א אזולאי (על הלבוש, ס"ק ו) וז"ל, אם כרך חוליא אחת ולא קשר, ואח"כ חתך בחוטים, כשרה, ולא הוי תעשה ולא מן העשוי, דקיי"ל קשר עליון דאורייתא, וכל עוד שלא קשר לא הוי עשוי, עכ"ל. ועיין בב"י.

ובביאור דין זה מצינו את דעת הגר"א (ס"ק מב) שחידש מהלך בסוגיא זו דלא כהג"ל, וז"ל, וטעמם שמכשירין כל זמן שאין מתכשר בעשייתן, דעד כאן לא פליג שמואל שם עלה דרב, אלא משום דסבירא ליה דקציצתן לאו מעשה, אבל כל שנעשה מעשה להכשיר ודאי נקרא מעשה, עכ"ל. ולפ"ז לכאורה לכתחילה אפשר לחותכם אחר תחיבה וכריכה, כי יש כאן מעשה המתיר, קשירה, ודו"ק. אולם עדיין יש לחוש לסברת הב"י שמא ישכח.

הלכה פסוקה - סעיף יג' יזהר לחתוך ראשי החוטים לעשותם קודם שיכרוך, וי"א שהוא מעיקר הדין, אולם אינו מעכב בדיעבד

פירוש על דרך הסוד - סעיף יג' נתבאר ששורש הציצית הוא מדרגת ד' שנעשה ח'. והוא בב' פנים. א. ד' שמות יה"ו, וכל שם יש בו במילוי ח' אותיות. ב. ד' שמות הוי"ה, וכל שם יש בו מילוי. ועיין עמק המלך (שער טו, פרק מ).

ונתזון צס"ד צהרצצה יותר צארצצה שנעשה שמונה.

כתב צלרור המור (במדבר, כט, טז) וז"ל, וצמדרש ראיתי, כי אע"פ שאנו אומרים ארבע מלכיות, הם שמונה מלכיות, והם כלולות צארצצה מלכיות שהם מלכות צצל ופרס ויון ואדום, עכ"ל. וכן צגאלולה, עיין ספר הכוונות הישן (כוונת אמת ויציב). וכתב התוס' (יומא, עב, ע"א, ד"ה כתיב) שצאררון היו ד' צגדים ושמונה טבעות, עיי"ש. ועיין מלצ"ס (שמות, כה, יד) וצסדר המשכן (ד"ה והנה הארון). ועוד מלינו צמשכן לצורך המסעות, היו ארבע עגלות, ושמונה צקר, והיתה הוצאת העגלה ע"י שני צקרים. וצצגדים, צגדי כהן הדיוט ד', וכה"ג ח'. ועיין קהלת יעקב (ערך בגדי כהונה). ואמרו (שבועות, פ"ב, מ"א) ידיעות הטומאה, שנים שהם ארבע (והבן שבעומק שורש ארבע הוא ב' פעמים שנים, ואכמ"ל). וכתב הרמז"ס שם צפירוש המשניות, וז"ל, כשתצזון צדיעות, תמצא שמונה, עכ"ל, עיי"ש שמונה מהם שמונת הידיעות. ועיין קול הרמ"ז (שם, משנה ג, ד"ה תי"ט סד"ה נטמא).

ואמרו (קידושין, עו, ע"א) הנושא אשה כהנת, צריך לצדוק אחריה ארבע אמהות (ב' מצד האב וב' מצד האם) שהם שמונה (ארבע מן האב וארבע מן האם). ועיין תו"ט (שם).

ואמרו (שבת, צז, ע"ב) נחזון לצרוק שמנה וזרק ארבע וכו', נחזון לצרוק ארבע וזרק שמנה, עיי"ש. ועיין צ"ק (כו, ע"א). ואמרו (יומא, יח, ע"א) אי איכא משמר המתעבב, משמונה צעי למפלג ושקיל ארבע. ואמרו (שם, עו, ע"א) כמה ארצות יש צללת, ארבע ארבע, הרי כאן שמונה. ואמרו (חולין, ע, ע"ב) מהלכי ארבע צמהלכי שמונה, עיי"ש. ועיין ירושלמי (יומא, פ"א, ה"א). ועוד מקומות נוספים רבים נמצא שורש ד' שהם ח', ונקטנו חלקם צלצד.

והנה שורש ד' שהוא ח', הוא צללת רצתי, כמ"ש צעמק המלך (ש"א, פרק ג) וז"ל, דלת רצתי, כשיעור שני דלתין שעולה ח', כאשר נצאר צשער קרית ארבע, עכ"ל.

והשורש לכך הוא צסס הוי"ה, שנכתב הוי"ה, ונקרא אדני"י, והרי שהוא ארבע שהם שמונה. ועיין גר"א (ספ"י, פ"ה, מ"א, ד"ה ליקוט יסוד).

וצלילית נגלה, הן ד' שהם ח', שתחילה הם ד' ונעשים ח'. וכן ד' פעמים ח', שעולה ל"ב, סוד ל"ב חוטים צצליצית (עיין עמק המלך, ש"ו, פרק סח). וכן נגלה צסוד האחד. א - מתחילה יכול להיות חוט אחד לצד, אח"כ נחתך ונעשה ד', ואח"כ נעשה שמונה, והבן

ליקוטים פרשת החודש

ראשון הוא לכם (כח השיחה של ניסן - כח התמימות שבנפש)

דש ניסן, ומכח כך נעשה גאולה, וזהו הכח שיש לנו בכל חודש ניסן.

אומרים בהגדה "ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים". יש כמה מהלכים בזה, אבל מה שנוגע לעניינינו הוא, סיפור יציאת מצרים אינו במהלך של חכמה, אינו כמו ת"ת, אלא הוא ענין של מסיח לפי תומו, וא"כ במצות סיפור יציאת מצרים, אין נפקא מינא אם האדם הוא ת"ח או לא. כי הסיפור יציאת מצרים נובע מכח ה"מסיח לפי תומו" שבנפש.

כל י"ב חדשי השנה כנגד י"ב שבטים. והשבטים יש להם שני שורשים: רחל ולאה. יעקב אבינו נקרא "איש תם", והוא גם נקרא "ידו אוחזת בעקב עשו". אלו הם שתי כוחות של יעקב אבינו: הכח של תמימות, "איש תם", והכח ללחום בעשו. שתי נשים העיקרות של יעקב אבינו, שהם רחל ולאה, כל אחת מהן קיבלה אחד משני כוחות הללו במיוחד.

יוסף, בנה של רחל, קיבל מיעקב את הכח להתגבר על עשו. "ותהי בית יעקב אש ובית יוסף להבה, ותהי עשו לקש". הכח של יוסף ללחום בעשו אינו בא מהתמימות של יעקב אבינו, אלא זה מכוחו של יעקב לכלות את עשו, מכח אש, להבה. יעקב אבינו היה לומד תורה במיוחד עם יוסף ולימדו אותו את סודות התורה. ומה בעיקר יוסף לומד מיעקב אביו? הכח לכלות את עשו.

לעומתו, יהודה בנה של לאה, קיבל מאביו את כח של תמימות. בלידת יהודה, לאה אומרת הפעם אודה את ה'. זה הכח של שיחה, 'מסיח לפי תומו', תמימות, זה החלק ביעקב אבינו שלא היה דבוק בו בעיקר וקיבלה ממנו.

יוסף קיבל את החכמה מיעקב אבינו, ולעומתו יהודה קיבל את התמימות מיעקב אבינו. יוסף קיבל תורה מי יעקב אבינו על ידי דעת, וזה כוחו לקבל את החכמה של יעקב, וזה כוחו של יוסף לכלות את עשו - על ידי כח של חכמה, דעת, תורה. לעומתו, יהודה קיבל מאביו את הכח של תמימות שביעקב.

תמימות הוא מבט אחרת לגמרי מכח הדעת והחכמה. על תמימות נאמר "תורת ה' תמימה משיבת נפש". אין הכוונה שהתורה, הדעת, נפרד ח"ו מהתמימות, תפילה. אלא הכוונה, שיש חלק בתורה שנקנה על ידי דעת, ויש

הכח הראשון, שהוא הכח של חודש ניסן, נקרא כח השיחה (עיין ספר יצירה פ"ה וגר"א שם).

"ראשון הוא לכם". בניסן מתגלה כח השיחה. הרי כל ענינו של חג המצות הוא פסח, פה-סח, לסוח מהפה, זה מצות "והגדת לבנך" של סיפור יציאת המצרים, הפה דקדושה כנגד הקלקול של פרעה, פה-רע, פה דקלקול.

אין במקרה שהכח בחודש ניסן הוא כח השיחה.

האדם נקרא מדבר, ובזה הוא שונה מכל שאר הבריות. כוחות של ישראל בעיקר הוא, שיחה. חודש ניסן, חג המצות, בונה את ישראל שנקרא מדבר, אתם קרוין אדם ואין האומות קרוין אדם - והכח המדבר הוא מעלת האדם משאר הבריות ועושהו לאדם. "ויהי לאדם נפש חיה", ומבאר בתרגום, "לרוח ממללא", וזה חל בעיקר על ישראל. ישראל ואורייתא - זה קיום העולם. בתורה יש מצות "ודברת דם", לדבר בדברי תורה, מצות ת"ת הוא מצוה של דיבור, ודלא כשאר מצוות שהם מעשים. ישראל הוא עיקר ה"מדבר", הם קיבלו העשרה "דיב-רות" במעמד הר סיני ושמעו את "דבר" השם, כלומר, הם שייכים ביותר לכח הדיבור שהוא כל מעלת האדם מעל שאר הבריות.

א"כ בשורש השנה, שהוא חודש ניסן, ישראל הוא הראשית שבו. בשונה לחודש אלול שהוא ראשית למע"שיהם של ישראל, חודש ניסן הוא הראשית הדיבור של כלל ישראל. פסח מלשון פה-סח, כח השיחה - זהו הזמן שבונה כל נפש ונפש בישראל, מכח ה"מדבר" שמתגלה בו, כח השיחה שמתגלה בחודש ניסן.

...יציאת מצרים בפסח לא בא להם בזכות התורה, לא היה להם תורה עדיין, אלא יציאת מצרים בא להם בזכות התורה: למדו בבית המדרש של גושן. אבל לא היה להם עדיין את הגילוי של מתן תורה, וכל היציאת מצרים בא להם ע"י זכות התפילה. "ולא שמעו אל משה מפני קוצר רוח", כלומר, לא היו מחוברים לכח הדעת כי לא היה להם עדיין את קבלת התורה, ולכן היה להם "קוצר רוח": חוסר דעת. וזה היה בבחינת "תפילה לעני". היה שם דיבור, אבל לא הדיבור של מתן תורה, אלא זעקה: "ותעל שועתם".

בכל שנה, מתעורר כח זה של שיחה, 'תפילה לעני' - בחו-

ליקוטים פרשת החודש

חלק בתורה שנקנה על ידי תמימות.

הכח של חודש ניסן, כח השיחה, הוא כנגד שבט יהודה, כמו שאומר הגר"א על ספר יצירה. וכוחו של יהודה הוא הכח של תמימות, להיות 'מסיח לפי תומו' עם הקב"ה בתפילה.

תמימות אין ענינה חוסר דעת. אלא ענינה של תמימות מלשון תם, מלשון שלימות. התמימות בעומק היא כח של הכרה להכיר מהי השלימות: יש לי הכרה שאני עומד לפני המלך, שהוא תם ושלם - וממילא אני חסר. אם יש לאדם תמימות אבל חסר לו הכרה הזו, אז התמימות שלו הוא תמימות דקלוקול, שהוא תולדת החטא, כי זה תמימות הנובעת מחסרון. רק התמימות של "לפני ה' ישפוך שיחו", 'תפילת לעני' - הוא התמימות דקדושה הבא מעומק ההכרה מהי שלימות.

כל שיחה מלשון שח. שיח הוא מקום נמוך בתוך הק' רקע. שיחה ענינה, להיות שחה, מוכנע, מובטל.

הז"ל שיבחו את אלו ש'משימים עצמם כבהמה'. זה התמימות דקדושה. אין זה חוסר דעת, אלא זה בא מש' לימות. השלימות לא נקנה על ידי דעת. כי הדעת הוא מוגבל. אפילו משה רבינו שנקרא דעת, שהגיע להמד' רגה הגדולה ביותר של דעת, הוא יכול לתפוס רק עד קצה הגבול של הדעת. דעתו של משה נקרא דעת משה,

לא דעת הבורא. הדעת יכול לתפוס עד כמה שהדעת יכול לגעת בו, אבל הדעת לא יכול לתפוס את מקום השלימות. רק על ידי תפילה, מסיח לפי תומו, תמימות - אז האדם יכול להגיע למקום הנקרא שלימות. כי התמימות היא למעלה מן הדעת. עד שיכול לומר, במקום שהדעת מסתיים, שם התמימות מתחיל. התמימות יכול להשיג מה שאין הדעת יכול להשיג.

גלות מצרים נקרא גלות הדעת. וא"כ הגאולה ממצרים הוא גאולת הדעת. אבל בעומק יותר, היה גילוי עמוק יותר בגאולה מצרים. היה לנו את הגילוי של חודש ניסן, כוחו של יהודה, הכח של שיחה, 'מסיח לפי תומו', גילוי התמימות שלמעלה מן הדעת.

...ובזמן קבלת התורה שמקבלים את התורה בחג הש' בועות, התורה נקרא תורת ה' תמימה. התורה נצרכת תמימות. נאמר "והחכמה מאין תמצא". החכמה מגיע מה'אין', כלומר - מהתמימות הקודמת להחכמה שב' תורה. התמימות הזו היא המקור העמוק לכל החכמה שבתורה. עד כמה שהאדם הגיע לתמימות בליל פסח שהוא הוא הכח העמוק של סיפור יציאת מצרים, שהוא הכח של 'מסיח לפי תומו', מסיח ממקום התמימות שבנפש - אז הוא יכול לקבל את התורה בשבועות.

(ראש חודש מהות 01 ניסן - שיחה)

החודש הזה לכם ראש חודשים

לחדשי השנה", ראשון לרגלים, זכר ליציאת מצרים, מצד כך הדיבור נאמר חוץ לדרך. אבל מאידך, הדיבור נאמר בארץ מצרים. זאת אינה ההבחנה של מי שיצא ממצרים, אלא זה כח הפנימיות שקיים בראש חודש, זו מצות "החודש הזה לכם, ראש חודשים", שהוא כח החידוש שלמעלה מן הדעת.

...כזה כוחם של ישראל, שכשם שנגאלו ממצרים, כן תהיה הגאולה לעתיד לבוא: ראשית חדשה, חידוש גמור.

(ספר מועדי השנה - בלבבי משכן אבנה, 'ענין ראש חודש')

זה ראש חודש ומועד בא מסוג שונה של גילוי מאשר השלשה רגלים, שאלו באים מכח הגילוי של יציאת מצרים, ולכן שלשת הרגלים הם כבר זכר ליציאת מצרים. אבל ראש חודש מגיע מארץ מצרים גופא, מאותה נקודה שכל היציאת מצרים כביכול עמדה להתבטל.

הקב"ה הרי נתן סימן למשה: תעבדון את האלוקים על ההר הזה. בני יצאו ממצרים ע"מ שיגיעו למתן תורה ויעבדון את האלוקים על הר סיני. על חטא העגל נאמר, "אני אמרתי אתם ובני עליון כלכם אכן כאדם תמותון". א"כ חטא העגל גרם שכל תכלית יציאת מצרים נתבטלה.

אמנם מכח נשים צדקניות שסרבו להשתתף בחטא היתה כאן גאולה חדשה, שקוראים לה ראש חודש, כח הגאולה של ראשית חדשה, הכח שעליו נאמר "החודש הזה לכם ראש חודשים". מצד "ראשון הוא לכם

אין השגה אלא באור אין סוף המתלבש בחכמה

על התורה

ההכרח שהוא יהיה שלם אינו חלילה מלד
עלמותו אלא רק מלד גילוי, דהיינו מלד האור
אין סוף שהוא גילה, והוא גילה אותו באופן
שהוא מוכרח להיות שלם.

וצעומק גם מלד אור אין סוף לא שייך לדון כלל
כי כל הכוח לדון אינו אלא מכוח מדרגת החכמה,
כי מלד האין סוף אין כוח אין סוף לדון, ורק
מכוח החכמה שייך לדון, וכל
מה שאפשר לדון זה מלד האור
אין סוף כפי התלכשותו בחכמה,
דהיינו צמחלכי החכמה, שעל זה
נאמר 'כולם בחכמה עשית'. אצל
צ"ס שאינו מתלבש אין השגה
כאן צהאי עלמא. וההכרח שהוא
יתצרך שלם היינו מלד מהלכי
החכמה.

על העבודה

האור אין סוף הוא הארה מאיתו יתברך, וכך הנבראים משיגים
את אמיתת הימצאו. וקבע הבורא שהשגה זו באה בדרך של
שלמות. ולעולם צריך לדעת שכל השגה אינה חלילה השגה
בבורא אלא השגת הבורא כפי שמתגלה לנבראים שזהו גדר אור
אין סוף.

ויתר על כן, לעולם כל השגה היא רק
מהחכמה ולא למעלה מכך, והיינו שכל השגה
והבנת דבר שאנו משיגים ויודעים, זהו רק
מצד מדרגת החכמה, אבל למעלה מכך מצד
הכתר אין השגה והבנה כלל.
וזה עומק מה שמבואר בדברי רבותינו
"שתכלית הידיעה שנדע שלא נדע", דהיינו,
שהתכלית היא בכתר שהוא למעלה מהחכמה
שיש בה טעם.

ונמנו וגמרו וגזרו אומר
כי סיבת הדבר היה
לפי שהנה הוא יתברך
מוכרח שיהיה שלם
בכל פעולותיו וכוחותיו
ובכל שמותיו של גדולה
ומעלה וכבודה

וזה מה שמצאנו בדברי רבותינו דרכים שונות כיצד לעסוק באמונה בה¹, אם מתוך חקירה² או מתוך אמונה תמימה³. כי
מצד התלבשות אין סוף בחכמה צריך לחקור ולהכיר אמיתת הימצאו מצד מהלכי החכמה, ומצד התלבשות אין סוף בכתר
האמונה אינה תלויה במהלכי החכמה, אלא אמונה בתמימותו ובפשיטות מכוח כך שמאמינים שאין לנו הבנה והשגה.
ובהגדרה אחרת. ידיעת מציאותו מותרת (והיא מצווה וחובה לפי חלק מהראשונים) וחקירת מהותו אסורה. כי
הא"ס מתלבש בחכמה, והמהות היא מהחכמה, חכמה, ידיעת מהות, וכל השגת מהות אצל הנבראים היא מכוח החכמה,
ונמצא שלא משיגים מהותו, משא"כ ידיעת מציאותו אינה מכוח התלבשות במדרגת הנבראים אלא מכוח אור אין סוף,
ניצוץ אלוקות בנפש האדם שמכיר את מציאות הבורא.

הסוגיא של שלמות הא"ס נידונה בהמשך, בפרק זה עיקר הנקודה עליה עמדנו, שכל מה ששייך לדון על הקב"ה אינו
בעצמות אין סוף אלא באור אין סוף בהתלבשותו בחכמה.

¹ כן מבואר במורה נבוכים, ובספר העיקרים, ובחובת הלבבות שער הייחוד, ובכוזרי. וכן דרכו הרבה מרבותינו בדרך זו.
² עיין נתיב מצוותיך נתיב הייחוד שביל ב אות א-ג, וליקוטי מוהר"ן תנינא סימן מד, ובחיי מוהר"ן אות תז. ועיין עוד בארוכה בהקדמת הפתחי לב לשער הייחוד בחובת
הלבבות.
³ עיין תחילת ספר חיי עולם הבא, ובשומר אמונים הקדמון וויכוח שני, ומשנת חסידים מסכת צמצום אין סוף פרק א משנה ב, ובגר"א בהקדמה לתיקוני זוהר, ונתיב
מצוותיך נתיב הייחוד שביל א אות ג ושביל ב אות י.